

ДЕЛЕГИРАН РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2020/592 НА КОМИСИЯТА**от 30 април 2020 година****относно временни извънредни мерки за дерогация от някои разпоредби на Регламент (ЕС) № 1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета с цел преодоляване на смущенията на пазара в сектора на плодовете и зеленчуците и лозаро-винарския сектор, породени от пандемията от COVID-19 и свързаните с нея мерки**

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕС) № 1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. за установяване на обща организация на пазарите на селскостопански продукти и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 922/72, (ЕИО) № 234/79, (ЕО) № 1037/2001 и (ЕО) № 1234/2007 на Съвета ⁽¹⁾, и по-специално член 219, параграф 1 във връзка с член 228 от него,

като има предвид, че:

- (1) Пандемията от COVID-19 предизвиква значителни смущения на пазарите на плодове и зеленчуци и на вино в целия Съюз. Мерките, предприети от държавите членки за справяне с пандемията от COVID-19, по-специално значителните ограничения на движението и мерките за социално дистанциране, доведоха до прекъсване на веригите на доставки, временно затваряне на значими пазари за реализация на продуктите на двата сектора не само в търговията на едро, но и на дребно, а също и в сектора на ресторантьорството, където са затворени ресторанти, столове, барове, хотели. Свързаните с COVID-19 мерки също така водят до логистични проблеми, които засягат особено сериозно малотрайните плодове и зеленчуци и лозаро-винарския сектор. Свързаните с COVID-19 мерки също така създават затруднения при прибирането на реколтата от плодове и зеленчуци, както и при изпълнението на задачи във връзка с производството на вино поради недостиг на работна ръка и невъзможност да бъдат достигнати клиентите, породена от прекъсването на веригите на доставки, влошената логистика и временното затваряне на важни пазари. Тези обстоятелства пораждаат значителни смущения в сектора на плодовете и зеленчуците и лозаро-винарския сектор в Съюза. Земеделските стопани в тези сектори изпитват финансови затруднения и проблеми с паричните потоци.
- (2) Предвид продължителността на ограниченията, наложени от държавите членки в борбата с пандемията от COVID-19 и вероятното им продължаване, дългосрочното прекъсване на логистичните вериги и веригите на доставки, както и значителното икономическо въздействие върху основните пазари на продукти от сектора на плодовете и зеленчуците и лозаро-винарския сектор, съответно на равнището на търговията на едро и дребно и в сектора на ресторантьорството, тежките смущения на двата пазара и последиците от тях вероятно ще продължат и дори ще се задълбочат.
- (3) С оглед на тези смущения на пазара и безпрецедентната комбинация от обстоятелства земеделските стопани във всички държави членки срещат изключителни трудности при планирането, въвеждането и изпълнението на схемите за помощ, посочени в членове 32—38 от Регламент (ЕС) № 1308/2013 за сектора на плодовете и зеленчуците и в членове 39—54 от същия регламент за лозаро-винарския сектор. Поради това е необходимо да се облекчат тези трудности, като се допусне дерогация от някои от тези разпоредби.
- (4) Като част от одобрените си оперативни програми, признатите организации на производители и асоциациите на такива организации могат да изпълняват кризисни и превантивни мерки в сектора на плодовете и зеленчуците, предназначени за повишаване на неговата устойчивост на смущения на пазара. Съгласно член 33, параграф 3, четвърта алинея от Регламент (ЕС) № 1308/2013 обаче тези мерки за предотвратяване и управление на кризи не могат да обхващат повече от една трета от разходите по оперативната програма. За да се осигури по-голяма гъвкавост за тези организации на производители и да им се даде възможност да насочат средствата по оперативни програми към преодоляване на смущенията на пазара, предизвикани от пандемията от COVID-19, това правило не следва да се прилага през 2020 г.

⁽¹⁾ ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 671.

- (5) По приблизителни изчисления затварянето на хотели, барове и ресторанти пряко засяга 30 % от обемите, което отговаря на 50 % от стойността на консумираните в Съюза вина. Видно е също така, че консумацията на вино у дома не компенсира намаляването на консумацията извън дома. Освен това не са възможни обичайни чествания и събирания, например рождени дни или национални празници, на които се консумира вино. Наред с това е налице риск да се провалат летният туризъм и енотуризмът през този сезон. Поради това излишъците от вино на пазара нарастват. Също така, недостигът на работна ръка и затрудненията в логистиката, причинени от пандемията, оказват натиск върху лозарите и целия лозаро-винарски сектор. Лозарите са изправени пред все по-големи проблеми с предстоящата реколта: ниски цени, свито потребление, затруднения в транспорта и продажбите.
- (6) Същевременно пазарът на вино в Съюза вече функционира при влошени условия през цялата 2019 г., а запасите от вино са на най-високото си равнище от 2009 г. насам. Тази тенденция може да се обясни преди всичко с комбинацията от рекордно високата реколта през 2018 г. и като цяло свивашото се потребление на вино в Съюза. Освен това налагането от страна на Съединените американски щати на допълнителни вносни мита на вината от Съюза засегна износа, тъй като САЩ е основният пазар за износ на вино от Съюза. Пандемията от COVID-19 нанесе допълнителен удар на нестабилен сектор, който вече не е в състояние да предлага на пазара и да разпространява ефективно продуктите си, основно поради затварянето на големи експортни пазари и поради мерките, предприети за осигуряване на адекватно задържане и изолация, особено прекратяването на всички ресторантьорски услуги и невъзможността за доставки на обичайните клиенти. Също така, затрудненията при доставката на основни суровини като бутилки и коркови тапи за производство на вино възпрепятстват дейността на операторите в лозаро-винарския сектор, като им пречат да предложат на пазара готово за продажба вино.
- (7) Изтеглянето от пазара на Съюза на количествата вино, които не се предлагат на пазара и не могат да бъдат съхранявани, следва да спомогне за справяне със сериозните смущения на пазара в лозаро-винарския сектор. Поради това дестилацията на вино по причини, свързани с кризата, породена от пандемията от COVID-19, следва да бъде временно въведена като допустима мярка за подпомагане по програмите за подпомагане в лозаро-винарския сектор, за да спомогне за подобряването на икономическите резултати на винопроизводителите. За да се избегне нарушаване на конкуренцията, използването на получения алкохол следва да бъде изключено за хранително-вкусовата промишленост и да бъде ограничено до промишлени цели, включително за дезинфекция и за целите на фармацията и енергетиката.
- (8) Помощта за кризисно съхранение е друга мярка, с която следва временно да бъдат оттеглени определени количества вино от пазара и постепенно да се възстанови неговата икономическата жизнеспособност. Поради това помощта за кризисно съхранение на вино следва да бъде временно допустима за подпомагане по програмите за подпомагане в лозаро-винарския сектор. За да се избегне двойното предоставяне на подпомагане за едно и също количество изтеглено от пазара вино, бенефициерите на помощ за кризисно съхранение следва да не получават помощи за кризисна дестилация на вино по програмите за подпомагане в лозаро-винарския сектор, нито национални плащания за кризисна дестилация на вино.
- (9) За да се помогне на операторите да реагират на настоящите изключителни обстоятелства и да се справят с това непредвидимо и несигурно положение, е уместно да се позволи допълнителна гъвкавост при прилагането на някои мерки съгласно Регламент (ЕС) № 1308/2013.
- (10) По-специално, за да се даде възможност на държавите членки да подкрепят производителите, тежко засегнати от кризата, е необходима дерогация от член 44, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1308/2013 във връзка с мярката за взаимоспомагателни фондове, както е посочена в член 48 от същия регламент, за да се позволи разходите по операции, изпълнявани за четвърта година през 2020 г., да бъдат допустими дори ако са направени преди подаването на съответния проект на програма за подпомагане от държавата членка. Това би позволило на държавите членки да предоставят допълнителна помощ за административните разходи на вече създадени взаимоспомагателни фондове за още 12 месеца през финансовата 2020 година. За да се осигури икономически адекватно подпомагане и чрез дерогация от член 48, параграф 2, предоставената помощ следва да е ненамаляваща и да възлиза на финансирането, предоставено през третата година от изпълнението.
- (11) Необходимо е освен това под формата на извънредна мярка да се предвиди дерогация от член 46, параграф 6, член 47, параграфи 1 и 3, член 49, параграф 2 и член 50, параграф 4 от Регламент (ЕС) № 1308/2013 и временно да се увеличи максималното участие на Съюза в мерките „реструктуриране и конверсия на лозя“, „събиране на реколтата на зелено“, „застраховане на реколтата“ и „инвестиции“. Временните мерки са необходими, защото поради причини, свързани с пандемията от COVID-19, операторите понасят и ще продължат да понасят значителни загуби на приходи и допълнителни разходи, произтичащи от смущенията на пазара и в тяхното производство. Увеличаването на участието на Съюза във въпросните мерки и оттам намаляването на участието на бенефициерите ще им осигури известно финансово облекчение.

- (12) Гъбкостта, въведена чрез увеличаване на участието на Съюза, представлява форма на финансово подпомагане, което обаче не налага допълнително финансиране от Съюза, тъй като продължават да се прилагат бюджетните ограничения за националните програми за подпомагане на лозаро-винарския сектор, определени в приложение VI към Регламент (ЕС) № 1308/2013. Държавите членки могат да решат да разпределят по-големи суми за въпросните мерки само в рамките на годишния бюджет, предвиден в посоченото приложение. Следователно целта на увеличените финансови ставки е да се предостави подпомагане на сектора в дадената нестабилна ситуация на пазара, без да е необходимо за това да се мобилизират допълнителни средства.
- (13) Застраховането на реколтата е превантивен механизъм, допустим за подпомагане по програмите в лозаро-винарския сектор, който насърчава отговорния подход в кризисни ситуации. В член 49 от Регламент (ЕС) № 1308/2013 се предвижда подпомагането на застраховането на реколтата да допринесе за запазване на доходите на производителите, когато са налице загуби вследствие на природни бедствия, неблагоприятни климатични условия, болести или нашествия от вредители. Предвид драматичните последици върху доходите на производителите в резултат на пандемията от COVID-19 поради понякога непреодолимите трудности, възникващи на всички етапи от производството и пускането на пазара на вина, е уместно да се разшири подкрепата на Съюза така, че да покрие застраховането на реколтата, когато загубите са следствие от пандемия при хората. Също така е уместно в такива случаи временно да се увеличи делът на участие на Съюза до 60 %, за да се осигури известно финансово облекчение за лозарите.
- (14) Събирането на реколтата на зелено, предвидено в член 47 от Регламент (ЕС) № 1308/2013, се използва като мярка за управление на пазара, когато се очаква прекомерно производство на грозде. С посочения член се изисква гроздовете да бъдат унищожени или изцяло премахнати от дадено стопанство, за да може то да получи подкрепата на Съюза. При сегашните обстоятелства лозарите са изправени пред безпрецедентни затруднения в набирането на необходимата работна ръка за осъществяването на такава цялостна операция. Следователно е уместно да се предостави дерогация от това задължение и да се позволи унищожаването или отстраняването на неузрели гроздове в част от стопанството, при условие че тази операция се извършва върху цели парцели.
- (15) По наложителни причини за спешност, особено предвид продължаващите смущения на пазара, тяхното тежко въздействие върху сектора на плодовете и зеленчуците и лозаро-винарския сектор и вероятността те да продължат и дори да се задълбочат, е нужно да се предприемат незабавни действия и спешно да бъдат приети мерки за смекчаване на отрицателни последици от тези смущения. Ако не бъдат предприети незабавни действия за преодоляване на това смущение на пазара, има риск то да се задълбочи и в двата сектора и да влоши производствените и пазарните условия в тях. Предвид горепосоченото настоящият регламент следва да бъде приет в съответствие с процедурата по спешност, посочена в член 228 от Регламент (ЕС) № 1308/2013.
- (16) Предвид необходимостта от предприемане на незабавни действия, настоящият регламент следва да влезе в сила в деня след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*,

ПРИЕ НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

ГЛАВА I

ПЛОДОВЕ И ЗЕЛЕНЧУЦИ

Член 1

Временна дерогация от член 33, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 1308/2013

Чрез дерогация от член 33, параграф 3, четвърта алинея от Регламент (ЕС) № 1308/2013 ограничението от една трета от разходите за мерки за предотвратяване и управление на кризи по оперативната програма, посочена в същата разпоредба, не се прилага през 2020 г.

ГЛАВА II

ВИНО

РАЗДЕЛ 1

Мерки за подпомагане при кризи

Член 2

Дерогации от член 43 от Регламент (ЕС) № 1308/2013

Чрез дерогация от член 43 от Регламент (ЕС) № 1308/2013 посочените в членове 3 и 4 от настоящия регламент мерки могат да бъдат финансирани по програми за подпомагане на лозаро-винарския сектор през финансовата 2020 г.

Член 3

Кризисна дестилация на вино

1. На винопроизводителите може да се предостави подпомагане за дестилация на вино съгласно условията, определени в настоящия член. Това подпомагане трябва да е пропорционално.
2. Алкохолът, получен в резултат от подпомаганата дестилация, посочена в параграф 1, се използва единствено за промишлени цели, включително дезинфекция, или за целите на фармацевтията или енергетиката, за да се избегне нарушаване на конкуренцията.
3. Бенефициерите на подпомагането, посочено в параграф 1, са предприятия от лозаро-винарския сектор, които произвеждат и предлагат на пазара продуктите, посочени в част II от приложение VII към Регламент (ЕС) № 1308/2013, организации на винопроизводители, асоциации на два или повече производителя, междубраншови организации или дестилерии на лозаро-винарски продукти.
4. Само разходите за доставка на вино на дестилерии и за дестилацията на това вино са допустими за подпомагане.
5. Държавите членки могат да установят критерии за приоритет, като ги посочат в програмата за подпомагане. Тези критерии за приоритет се основават на конкретната стратегия и целите, изложени в програмата за подпомагане, и трябва да са обективни и недискриминационни.
6. Държавите членки определят правила относно процедурата за кандидатстване за подпомагането, посочено в параграф 1, които включват:
 - а) физическите или юридическите лица, които имат право да подават заявления;
 - б) подаването и подбора на заявления, които правила съдържат поне сроковете за подаване на заявления, сроковете за разглеждане на пригодността на всяко предложено действие и сроковете за уведомяване на операторите за резултатите от процедурата за подбор;
 - в) проверката на съответствието с разпоредбите относно допустимите действия и разходи, посочени в параграф 4, и критериите за приоритет, когато такива се прилагат;
 - г) подбора на заявленията, които правила съдържат поне относителната тежест на всеки критерий за приоритет, когато се прилагат критерии за приоритет;
 - д) условията за извършване на авансови плащания и внасяне на гаранции.
7. Държавите членки определят размера на подпомагането за бенефициерите въз основа на обективни и недискриминационни критерии.
8. Чрез дерогация от член 44, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 1308/2013 държавите членки могат да предоставят национални плащания в съответствие с правилата на Съюза относно държавната помощ за мерките, посочени в настоящия член.

9. Членове 1 и 2, член 43, членове 48—54 и член 56 от Делегиран регламент (ЕС) 2016/1149 на Комисията ⁽²⁾ и членове 1, 2 и 3, членове 19—23, членове 25—31, член 32, параграф 1, втора алинея и членове 33—40 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2016/1150 на Комисията ⁽³⁾ се прилагат според обстоятелствата към подпомагането за кризисна дестилация на вино.

Член 4

Помощ за кризисно съхранение на вино

1. Помощта за кризисно съхранение може да се предостави по отношение на вино съгласно условията, определени в настоящия член.

2. За да се избегне двойното предоставяне на подпомагане за едно и също количество изтеглено от пазара вино, бенефициерите на помощ за кризисно съхранение за количество вино не могат да получават помощ за същото количество вино за кризисна дестилация съгласно член 3 от настоящия регламент, нито национални плащания за кризисна дестилация на вино съгласно член 216 от Регламент (ЕС) № 1308/2013.

3. Бенефициерите на помощта, посочена в параграф 1, са предприятия от лозаро-винарския сектор, които произвеждат продуктите, посочени в част II от приложение VII към Регламент (ЕС) № 1308/2013, или ги предлагат на пазара, както и организации на винопроизводители, асоциации на два или повече производителя или междубраншови организации.

4. Държавите членки определят правила относно процедурата за кандидатстване за помощта, посочена в параграф 1, които включват:

- а) физическите или юридическите лица, които имат право да подават заявления;
- б) подаването и подбора на заявления, които правила съдържат поне сроковете за подаване на заявления, сроковете за разглеждане на пригодността на всяко предложено действие и сроковете за уведомяване на операторите за резултатите от процедурата за подбор;
- в) проверката на съответствието с условията за подпомагане, определени в настоящия член, и разпоредбите относно критериите за приоритет, ако се прилагат такива;
- г) подбора на заявленията, които правила съдържат поне относителната тежест на всеки критерий за приоритет, когато се прилагат критерии за приоритет;
- д) условията за извършване на авансови плащания и внасяне на гаранции.

5. Държавите членки могат да установят критерии за приоритет, като ги посочват в програмата за подпомагане, така че да могат да бъдат предпочетени някои бенефициери. Тези критерии за приоритет се основават на конкретната стратегия и целите, изложени в програмата за подпомагане, и трябва да са обективни и недискриминационни.

6. При разглеждането на заявленията държавите членки вземат предвид подробното описание на предложените действия от заявителя и предложените срокове за тяхното изпълнение.

7. Чрез дерогация от член 44, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 1308/2013 държавите членки могат да предоставят национални плащания в съответствие с правилата на Съюза относно държавната помощ за мерките, посочени в настоящия член.

8. Членове 1 и 2, член 43, членове 48—54 и член 56 от Делегиран регламент (ЕС) 2016/1149 на Комисията и членове 1, 2 и 3, членове 19—23, членове 25—31, член 32, параграф 1, втора алинея и членове 33—40 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2016/1150 на Комисията се прилагат според обстоятелствата към подпомагането за кризисно съхранение на вино.

⁽²⁾ Делегиран регламент (ЕС) 2016/1149 на Комисията от 15 април 2016 г. за допълване на Регламент (ЕС) № 1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на националните програми за подпомагане в лозаро-винарския сектор и за изменение на Регламент (ЕО) № 555/2008 на Комисията (ОВ L 190, 15.7.2016 г., стр. 1).

⁽³⁾ Регламент за изпълнение (ЕС) 2016/1150 на Комисията от 15 април 2016 г. за определяне на правила за прилагането на Регламент (ЕС) № 1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на националните програми за подпомагане в лозаро-винарския сектор (ОВ L 190, 15.7.2016 г., стр. 23).

РАЗДЕЛ 2

Дерогации от специални мерки за подпомагане

Член 5

Дерогация от член 44, параграф 2 и член 48, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1308/2013

1. Чрез дерогация от член 44, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1308/2013 през финансовата 2020 година подпомагането за създаване на взаимоспомагателни фондове, както е посочено в член 48 от същия регламент, може да се предостави за разходи, направени преди представянето на съответните проекти за програми за подпомагане във връзка с операции, завършили третата си година на изпълнение през 2019 г.
2. Чрез дерогация от член 48, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1308/2013 подпомагането за създаване на взаимоспомагателни фондове във връзка с операции, които през 2019 г. са завършили третата си година на изпълнение, може да се предоставя под формата на ненамаляваща помощ за покриване на административните разходи на фондовете и е равно на финансирането, предоставено през третата година на изпълнение.

Член 6

Дерогация от член 46, параграф 6 от Регламент (ЕС) № 1308/2013

Чрез дерогация от член 46, параграф 6 от Регламент (ЕС) № 1308/2013 участието на Съюза в действителните разходи за реструктуриране и конверсия на лозя не надвишава 60 %. В по-слабо развитите региони участието на Съюза в покриването на разходите за реструктуриране и конверсия не надвишава 80 %.

Член 7

Дерогация от член 47, параграфи 1 и 3 от Регламент (ЕС) № 1308/2013

1. Чрез дерогация от член 47, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 1308/2013 през 2020 година „събиране на реколтата на зелено“ означава пълното унищожаване или отстраняване на гроздовете, докато все още не са узрели, в цялото стопанство или част него, стига събирането на зелено да се извършва върху цели парцели.
2. Чрез дерогация от член 47, параграф 3, второ изречение от Регламент (ЕС) № 1308/2013 подпомагането за събиране на реколтата на зелено не надвишава 60 % от сумата на преките разходи за унищожаване или отстраняване на гроздовете и от загубата на приходи, свързана с такова унищожаване или отстраняване.

Член 8

Дерогация от член 49, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1308/2013

Чрез дерогация от член 49, параграф 2, буква б) от Регламент (ЕС) № 1308/2013 финансовото участие на Съюза в подпомагането на застраховането на реколтата не надвишава 60 % от разходите за застрахователни премии, платени от производителите за застраховка:

- а) срещу загубите, посочени в член 49, параграф 2, буква а) от Регламент (ЕС) № 1308/2013, и срещу други загуби, причинени от неблагоприятни климатични събития;
- б) срещу загуби, причинени от животни, болести по растенията или нашествия от вредители;
- в) срещу загуби, причинени от пандемии при хората.

Член 9

Дерогация от член 50, параграф 4 от Регламент (ЕС) № 1308/2013

Чрез дерогация от член 50, параграф 4 от Регламент (ЕС) № 1308/2013 по отношение на участието на Съюза в помощта за допустими инвестиционни разходи се прилагат следните максимални ставки:

- а) 60 % в по-слабо развитите региони;
- б) 50 % в райони, различни от по-слабо развитите региони;

- в) 80 % в най-отдалечените региони, посочени в член 349 от Договора;
- г) 75 % в малките острови в Егейско море съгласно определението в член 1, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 229/2013 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁴⁾.

Член 10

Прилагане на временно увеличеното участие на Съюза

Член 6, член 7, параграф 2, и членове 8 и 9 се прилагат за операции, избрани от компетентните органи в държавите членки от датата на влизане в сила на настоящия регламент и не по-късно от 15 октомври 2020 г.

ГЛАВА III

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 11

Влизане в сила

Настоящият регламент влиза в сила в деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на 30 април 2020 година.

За Комисията
Председател
Ursula VON DER LEYEN

⁽⁴⁾ Регламент (ЕС) № 229/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 13 март 2013 г. за определяне на специфични мерки в областта на селското стопанство по отношение на малките острови в Егейско море и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1405/2006 на Съвета (ОВ L 78, 20.3.2013 г., стр. 41).